

Årsrapport Tilgængelighedsrådet 2022

Foto: Workshop på Frederiksbjerg Skole.

Januar 2023

Indholdsfortegnelse

Indhold	3
Resume	3
Baggrund	4
Mødeaktiviteter	4
Øvrige opgaver i Tilgængelighedsrådet	5
Årsplan for Tilgængelighedsråd og Koordinationsgruppe	7
Tilgængelighedsrådets deltagelse i projekter	8
Aktuelle projekter	9
Kongelunden	9
Ny skole i Nye - Grobund	10
Udbud om affaldssortering	13
Helhedsplan for Banegårdskvarteret	14
Anemoneruter - tilgængelige ruter i skovene	15
Eskelund	17
Amtssygehuset	18
Forgængerruter	19
Klubben A45	20
Gellerup Nye skole	22
Ombygning af Frederiks Allé	23
Promenade Aarhus Ø	26
Omdannelse af Musikhusparken	28
Malling Botilbud	29
Projekter på vej	30
Hørgården 950 – Plejehjem	30
Vesterbro Torv	31

BORGMESTERENS AFDELING

HR og Jura
Aarhus Kommune

HR og Organisation

Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 91552244

Direkte e-mail:
olri@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Rie Ollendorff

Indhold

Januar 2023

Dette dokument indeholder en årsrapport for Tilgængelighedsrådets arbejde i 2022.

Dokumentet indeholder følgende afsnit:

- Resume
- Baggrund
- Medlemmer af Tilgængelighedsrådet
- Mødeaktiviteter
- Access City Award
- Rekruttering af brugerrepræsentanter
- Årsplan for Tilgængelighedsråd og Koordinationsgruppe
- Tilgængelighedsrådets deltagelse i projekter
 - *Aktuelle projekter*
 - *Projekter på vej*

Resume

Tilgængelighedsrådet er godt i gang med arbejdet. I 2022 er Tilgængelighedsrådet via brugerrepræsentanter inddraget i 15 forskellige, større og mindre bygge- og anlægsprojekter, og flere projekter er på vej i 2023 - vi er først lige begyndt. Vi får positive tilbagemeldinger på inddragelsesprocesserne fra både projektledere og brugerrepræsentanter.

”Det giver så absolut værdi at have disse dybt engagerede mennesker involveret i et byggeprojekt (...) Det blev en øjenåbner for både arkitekten på projektet og undertegnede (...) Det, at vores entreprenør blev konfronteret med mennesker af kød og blod, som kunne fortælle, hvordan de havde glæde af selv små detaljer (...) gjorde, at entreprenøren fik indblik og forståelse for behovet og nu ikke blot ser det som noget ”bøvl”. Nej, nu håber og forventer vi, at vi får noget til ”blær”-kontoen, når vi indvier byggeriet i 2026. (...) Vi fik mange gode råd undervejs i processen (...) og de er selvfølgelig også formidlet videre til kollegaerne, så de kan lære heraf til vores fremtidige projekter”.

Projektchef Birgitte Andreasen, Lærings- og aktivitetsbyggeriet i Nye.

Der er afholdt 6 møder i 2022, bl.a. med oplæg som: projekter med relevans for brugerinddragelse; status på el-busser med el-ramper; muligheder for at påse tilgængelighed med det nye Bygningsreglement; foredrag om universelt design. Tilgængelighedsrådet har derudover deltaget med en bod på temadagen for Handicaprådet, og der er afholdt kompetenceforløb i tilgængelighed for 16 nye brugerrepræsentanter.

Januar 2023

Baggrund

Byrådet vedtog i august 2019 Aarhus Kommunes nye handicappolitik for 2019-2023 og i denne etablering af et tilgængelighedsråd. Formålet med tilgængelighedsrådet er at sikre, at der i udviklings- og anlægsprojekter allerede fra starten indtænkes god tilgængelighed og ligeværdig adgang for byens borgere. Tilgængelighedsrådet inddrages i projekter, som vurderes relevante og som er udpeget af en tværmagistratslig koordineringsgruppe. Link til Tilgængelighedsrådets hjemmeside hvor formålet er beskrevet:

[Tilgængelighedsrådet \(aarhus.dk\)](http://tilgaengelighedsraadet.aarhus.dk)

Medlemmer af Tilgængelighedsrådet

Rådets medlemmer består i 2022 af:

- Formand Polly Dutschke (Næstformand Handicaprådet – født formand for rådet)

Udpegede repræsentanter fra DH:

- Næstformand Mogens Toustrup (Formand DH Aarhus, LEV)
- Jørgen Bak (Dansk Blindesamfund)
- Dorte Laustsen (Polio- og Ulykkespatientforeningen)

Udpegede repræsentanter fra Aarhus Kommune:

- Bente Østrup Brøgger (Centerchef MSB), afløst i november 2022 af Lone Tholstrup (Centerchef, Voksen job og handicap)
- Lene Hartig Danielsen (Chef for Borgerservice, udvikling og demokrati MKB), afløst i februar 2022 af Morten Pedersen (MKB)
- Monika Mohr (Arkitekt og projektleder MTM), afløst i november af Trine Buus Karlsen (MTM).

Sekretariatsbetjeningen bliver varetaget af Borgmesterens Afdeling, HR og Organisation.

Der er nedsat en tværmagistratslig koordinationsgruppe med repræsentanter fra de enkelte magistratsafdelinger. Koordinationsgruppen har til formål at tilvejebringe relevante projekter, til behandling i Tilgængelighedsrådet. Der er afholdt 3 koordinationsgruppemøder i 2022.

Mødeaktiviteter

I 2022 har Tilgængelighedsrådet afholdt 5 ordinære Tilgængelighedsrådsmøder, samt ét ekstraordinært Tilgængelighedsrådsmøde.

På møderne er der opbygget gode relationer og arbejdet er godt i gang.

I løbet af året har der været følgende oplæg:

Elbusser

Januar 2023

Februar og april. Jan Kim Josefsen, Trafik og Vejdrift orienterede om udbudsprojektet med el-busser, herunder mulighed for at etablere el-ramper i alle busserne i Aarhus. Link til video på Tilgængelighedsrådets hjemmeside: [Eksempler på tilgængelighedsprojekter fulgt af Tilgængelighedsrådet \(aarhus.dk\)](https://www.tilgaengelighedsraadet.aarhus.dk)

Bygningsreglement

April. Jan K. Olesen, Byggeri MTM, fortalte om Byggeri's muligheder for at påse tilgængelighed med hjemmel i bygningsreglementet, og om skismaet mellem bevaring / kulturmiljø og tilgængelighed.

Brugerinddragelsesprocesser

April. Der er afholdt et tværgående arrangement i april 2022 for Tilgængelighedsrådet, Koordinationsgruppen, og brugerrepræsentanter for Tilgængelighedsrådet, samt projektledere for nogle af de indstillede projekter med René Sørensen Overby, der har skrevet en ph.d. om brugerinddragelsesprocesser i forhold til tilgængelighed og universelt design.

Fremlæggelse af projekter

Derudover har projektledere fra magistratsafdelingerne holdt oplæg om relevante projekter som de ønsker Tilgængelighedsrådets involvering i.

Øvrige opgaver i Tilgængelighedsrådet

Access City Award

Det fremgår at Aarhus kommunes handicappolitik at vi skal ansøge om at blive Tilgængeligheds by i 2024. Vi har undersøgt hvad der skal til for at komme i betragtning. Og vi er i dialog med Central Denmark EU Office, Xenia Ramirez Lauritsen, der er behjælpelig med ansøgningen.

I maj måned blev der afholdt et ekstraordinært Tilgængelighedsrådsmøde. Polly Dutschke ønskede en dialog med Rådmand Steen Stavnsbo, om tilgængelig for alle i Aarhus Kommune og en status på samme. Spørgsmålet var bl.a. hvordan vi griber opgaven an i forhold til at søge om at blive tilgængelighedsby i 2024?

Arbejdet med ansøgningen har vist sig mere omfangsrigt end forventet og vil bl.a. indebære en væsentligt større aktiv indsats fra magistratsafdelingerne. Da der i forvejen er gang i mange projekter og indsatser vil spørgsmålet om hvorvidt og hvornår der indsendes en ansøgning blive forelagt for direktørgruppen og Magistraten.

Aarhus Ø

Henvendelse fra Birte Rerup der ønsker et møde om tilgængelighed på Aarhus Ø herunder Generationernes Hus. Mogens Toustrup, DH og Rie Ollendorff, BA, holdt et møde med Birte Rerup og 5 øvrige beboere i Generationernes Hus. Der blev foretaget en besigtigelse af tilgængelighedsforhold på Aarhus Ø omkring og i nærheden af Generationernes Hus. Der er udarbejdet

et notat der er videresendt til MTM og lederen af Generationernes Hus. Begge parter har svaret og er i gang med at tage aktion.

Januar 2023

Rekruttering af brugerrepræsentanter

Når Tilgængelighedsrådet udvælger et projekt, nedsættes en følgegruppe med repræsentanter, som kan bidrage med brugerperspektiver ud fra forskellige funktionsnedsættelse fx blind eller synsnedsættelse, døv eller hørenedsættelse, kørestolsbruger, gangbesværet, kognitive udfordringer osv. Tilgængelighedsrådet har brug for, at brugere med forskellige funktionsnedsættelse står til rådighed på en liste, som Rådet kan bruge til bemanding af følgegrupperne.

Handicaporganisationerne er ansvarlige for at udpege repræsentanter for brugere med forskellige handicaps, herunder fysiske, psykiske, kommunikative og kognitive handicap.

Der er rekrutteret 21 brugerrepræsentanter i 2021. I 2022 er der rekrutteret yderligere 10 brugerrepræsentanter, idet der er en del flere projekter at deltage i.

Kursus for brugerrepræsentanter

Som brugerrepræsentant er der ikke krav til, at man er tilgængelighedsrådgiver eller ekspert. Dog er der et ønske om, at brugerrepræsentanterne har et kendskab til tilgængelighed for alle i bred forstand. Derfor får alle brugerrepræsentanter tilbudt et kursus i tilgængelighed.

Der er afviklet et kursus i tilgængelighed i september 2021 hvor 12 brugerrepræsentanter deltog. Kurset blev udviklet i samarbejde mellem underviser Søren Ginnerup og Jørgen Bak (Dansk Blindesamfund). Kurset var målrettet BR18 krav samt dertilhørende vejledninger.

I november og december 2022 er yderligere et kursus udbudt. Denne gang er kurset tilføjet et fokus på universelt design med oplæg fra René Sørensen, Phd fra Bevicafonden, samt et oplæg om autisme og ADHD med oplæg fra Thue Sommer, Pædagogisk vejleder mm. tilknyttet Langagerskolen. Kursuset pågår i skrivende stund med 16 deltagere.

Tilgængelighedskurser planlægges fremadrettet af DH. Aarhus Kommune betaler kursusafgifterne via tilgængelighedspuljen.

Årsplan for Tilgængelighedsråd og Koordinationsgruppe

Januar 2023

Tilgængelighedsråd = blå
Koordinationsgruppe = gul

Måned	Dato:	Mødefora:	Dagsordenpunkter og bemærkninger
Januar 2023 slut	Man 23.1.2023 Kl. 15.00 – 18.00	Tilgængelighedsråd	<ul style="list-style-type: none"> Gennemgang af de indstillede projekter
Februar 2023	Man 27. 2.2023 Kl. 14.00 – 16.00	Koordinationsgruppe	<ul style="list-style-type: none"> Indstilling af projekter
Marts 2023	Man 27.3.2023 Kl. 15.00 – 18.00	Tilgængelighedsråd	<ul style="list-style-type: none"> Gennemgang af de indstillede projekter
April 2023			
Maj 2023	Tirs 30.5.2023 Kl. 15.00 – 18.00	Tilgængelighedsråd	<ul style="list-style-type: none"> Gennemgang af de indstillede projekter
Juni 2023	Medio	Koordinationsgruppe	<ul style="list-style-type: none"> Indstilling af projekter
Juli 2023	Sommerferie		
August 2023	Man 28.8.2022 Kl. 15.00 – 18.00	Tilgængelighedsråd	<ul style="list-style-type: none"> Gennemgang af de indstillede projekter
September 2023			
Oktober 2023	Man 9.10.2023 Kl. 15.00 – 18.00	Tilgængelighedsråd	<ul style="list-style-type: none"> Gennemgang af de indstillede projekter
November 2023	Start	Koordinationsgruppe	<ul style="list-style-type: none"> Indstilling af projekter
December 2023	Man 4.12.2023 Kl. 15.00 – 18.00	Tilgængelighedsråd	<ul style="list-style-type: none"> Årsplan 2024 Årsrapportering Evaluering af rådets arbejde efter 2. år

Koordinationsgruppen: 3 årlige møder.
Tilgængelighedsrådet: 6 årlige møder.

Tilgængelighedsrådets deltagelse i projekter

Januar 2023

Nedenstående er en oversigt over de projekter som repræsentanter for Tilgængelighedsrådet har fulgt i 2022.

Første del af oversigten indeholder **Aktuelle projekter**.

Anden del af oversigten indeholder **Kommende projekter**.

Projektbeskrivelserne er inddelt i følgende systematik:

Projekt navn

Foto/billede

Projektbeskrivelse

Beskrivelse....

Projektleder Aarhus Kommune

Navn....

Repræsentanter for Tilgængelighedsrådet

Navne....

Status på inddragelsesproces

Status....

Evt. kommentarer fra projektleder (ved afsluttet projekt)

Kommentar....

Evt. evaluering ved brugerne (ved afsluttet projekt)

Evaluering....

Aktuelle projekter

Januar 2023

Kongelunden

Illustration fra Kongelunden

Projektbeskrivelse:

Kongelunden i Aarhus er Danmarks største storby-nære rekreative område. Visionen for det store byudviklingsprojekt er, at Kongelunden skal være et samlingspunkt for alle - med plads til både ro og fordybelse under trækrønerne og jubel på et helt nyt stadion. Læs mere på Kongelundens hjemmeside: [Hvad er Kongelunden? \(aarhus.dk\)](https://www.kongelunden.dk)

Projektleder Aarhus Kommune:

Hanne Storvang, projektleder for Kongelunden

Repræsentanter for Tilgængelighedsrådet:

Mogens Toustrup (LEV), Esben Brunsgaard Sørensen (Dansk Blindesamfund), Poul Granslev (PTU).

Status på inddragelsesproces:

September 2021. Opsamling på workshop om tilgængelighed, mangfoldighed og tryghed i Kongelunden.

November 2022. Der er udpeget en vinder af udviklingsplanen for området, samt for Atletikanlæg og sportshus. Tilgængelighedsrådet har kommenteret uddrag af udbudsprojektet til nyt Stadion i Kongelunden i forhold til tilgængelighed.

December 2022. Temamøde om Kongelundens udviklingsplan sammen med Udsatterrådet, Ælde-rådet og Udvalget for mangfoldighed og ligestilling. Præsenterer af de tre konkurrenceforslag og en fælles drøftelse med de kommunale råd og udvalg for at kvalificere forslagene.

Ny skole i Nye - Grobund

Januar 2023

Illustration Kjaer & Richter. Nye skole fra dispositionsbeskrivelsen

Projektbeskrivelse:

Byggeriet 'Grobund' bliver et aktivitets- og læringscenter i byen Nye. Grobund kommer udover at omfatte en skole også til at omfatte dagtilbud og fritidsaktiviteter.

Projektleder Aarhus Kommune:

Birgitte Andreasen, MBU.

Repræsentanter for Tilgængelighedsrådet:

Sanne Lauridsen (Høreforeningen), Anne Kirstine Holm Henningsen (Dansk Blindesamfund), Esben Brunsgaard Sørensen (Dansk Blindesamfund), Dorthe Laustsen (Tilgængelighedsrådet) og Gunvor Trinderup (Autismeforeningen), Rie Ollendorff (BA).

Status på inddragelsesproces:

December 2021. Intrømøde i forbindelse med dispositionsforslaget.

Februar 2022. Teamsmøde i forbindelse med projektforslaget.

Februar 2022. Besigtigelse og workshop på Frederiksbjerg skole. Formålet var at se på og gennemgå en nyetableret skole sammen, både projekterende, brugere og projektleder, for derigennem at kunne pege på hvilke tilgængelighedsfunktioner der virker og hvilke der ikke virker, for derigennem at opsamle erfaring til brug for Grobund, skolen i Nye.

April 2022. Workshop om projektforslaget.

Januar 2023

Fotos: Workshop og registrering af Frederiksberg Skole

Kommentarer fra projektleder

"Vi har på projektet: Lærings- og aktivitetsbyggeriet i Nye haft glæde af en sen (projektet er i totalentreprise og vi fik inddraget gruppen ifm. dispositionsforslaget), men ikke desto mindre interessant og udbytterig inddragelse af tilgængelighedsrådets brugerrepræsentanter under kyndigt og vigtigt følgeskab af Kommunens tilgængelighedsrådgiver Rie Ollendorff.

Vi havde 4 repræsentanter involveret fra start og søgte at få dem klædt hurtigt på til trods for projektets størrelse. Senere blev gruppen suppleret med en repræsentant med nedsat syn, hvilket gav yderligere en dimension, som var særdeles godt for vores projekt.

Det giver så absolut værdi at have disse dybt engagerede mennesker involveret i et byggeprojekt, men det er udfordrende at fremlægge et projekt men henblik på involvering, når deltagerne henholdsvis har høre-, se-, bevægelses- og kognitiv udfordret. Overheadprojektor, Corona og flade 2D tegninger fungerer bare ikke så godt i den sammenhæng 😊. Jeg valgte derfor i samarbejde med Rie Ollendorff at invitere gruppen på Frederiksbergskolen, som i sin form minder lidt om det nye lærings- og aktivitetsbyggeri i Nye. Det blev en øjenåbner for både arkitekten på projektet og undertegnede samt mine søde kollegaer som fulgte med rundt for at notere repræsentanternes registreringer ned. Dem var der mange af – gående fra udfordringer med udearealers indretning, trapper og ramper, wayfinding, store retningsløse rum

med lyden springende rundt og toiletindretning og at skabe rum for børn, som har særlige behov ift. at kunne arbejde koncentreret.

Januar 2023

Det, at vores entreprenør blev konfronteret med mennesker af kød og blod, som kunne fortælle, hvordan de havde glæde af selv små detaljer – f.eks. afslutning af et håndværn ved en trappe gjorde, at entreprenøren fik indblik og forståelse for behovet og nu ikke blot ser det som noget "bøvl". Nej, nu håber og forventer vi, at vi får noget til "blær"-kontoen, når vi indvier byggeriet i 2026.

Vi fik mange gode råd undervejs i processen. Især fungerede de superfint sammen med Rie Ollendorff, som kunne supplere med dels lovgivning og vejledning på området og dels kunne pege hurtigt på nyttige og velfungerende løsninger. Dem drager vi nu nytte af i vores projekt, og de er selvfølgelig også formidlet videre til kollegaerne, så de kan lære heraf til vores fremtidige projekter. Så herfra den varmeste anbefaling til at inddrage (...) Kommunens tilgængelighedsrådgiver og brugerrepræsentanterne fra tilgængelighedsrådet. Men det er travle folk, så sørg for suppleanter og for at sikre hele aldersspektret – afhængig af hvilken type byggeri/anlæg de involveres i 😊. Vi kunne også godt have brugt nogle unge repræsentanter.

Et fremadrettet råd og lille bøn vil ligeledes være, at lade (...) kommunens professionelle tilgængelighedsrådgiver inddrage sammen med Tilgængelighedsrådets brugerrepræsentanter i fremtidige byudviklingsprojekter – eksempelvis i Nye, så det sikres, at der tages hånd om svage trafikanter – med eller uden funktionsnedsættelse. Det er langt bedre, sjovere og billigere at være på forkant end på bagkant. Inviter mig gerne med - jeg er frisk på en ny runde 😊".

Udbud om affaldssortering

Januar 2023

Pressefoto Kredsløb

Projektbeskrivelse

Der er udsendt udbudsmateriale på Aarhus Kommunes nye affaldsbeholdere.

Projektleder Aarhus Kommune:

Steen Pedersen, Projektleder, Kredsløb.

Repræsentanter for Tilgængelighedsrådet:

Dorthe Laustsen (Foreningen for ulykke og trafikofre), Jørgen Bak (Dansk Blindesamfund).

Status på inddragelsesproces:

Marts 2022. Teamsmøde med fokus på taktile elementer på affaldsbeholdere, og rækkehøjder for kørestolsbrugere. På mødet blev der orienteret om det nye affaldssystem, herunder valg af beholdere på hjul, Nedgravede affaldsløsninger i midtbyen.

Steen Pedersen vender tilbage når der er nyt om projektet.

Projektet pågår

Helhedsplan for Banegårdskvarteret

Januar 2023

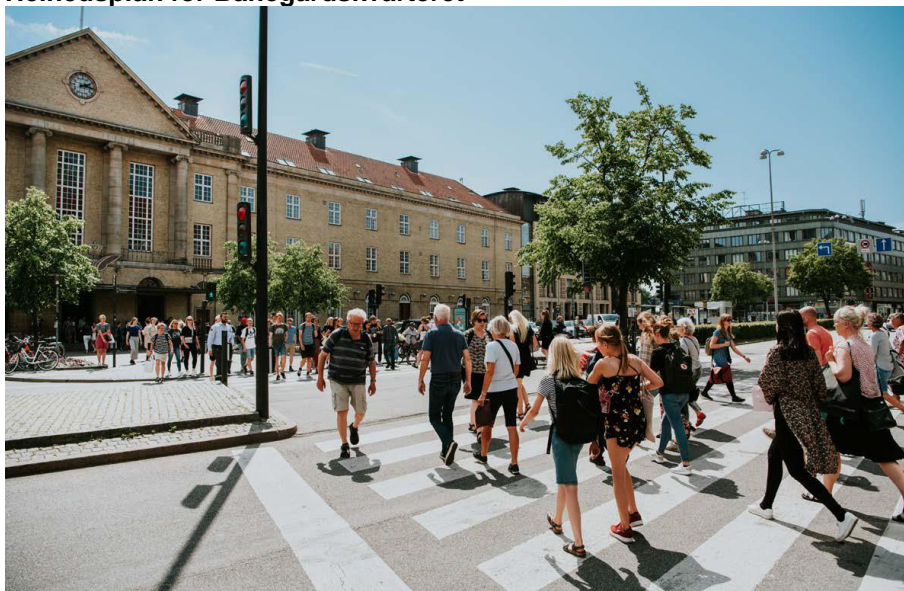

Foto MTM

Projektbeskrivelse:

På baggrund af en række borgermøder, workshops, byvandring mv. har Aarhus Kommune formuleret en overordnet vision og forslag til helhedsplan for området omkring Aarhus H. Visionen indeholder en række overordnede principper, der skal hjælpe med at prioritere pladsen og sikre, at vi i fællesskab udvikler en levende og attraktiv by i helhedsplanlægningen for området. Se link til hjemmeside: [Helhedsplan for Banegårdskvarteret \(aarhus.dk\)](https://aarhus.dk/helhedsplan-for-banegaardskvarteret)

Projektleder Aarhus Kommune:

Simon Wind, projektleder, MTM

Repræsentanter for Tilgængelighedsrådet:

Jørgen Bak (Dansk Blindesamfund), Susanne Hald Seliger (LEV Aarhus), Jens Christian Nielsen (PTU), Rie Ollendorff (BA).

Status på inddragelsesproces:

Februar 2022. Der er afholdt et orienteringsmøde om Banegårdsprojektet med brugerrepræsentanterne fra Tilgængelighedsrådet og ældrerådet. Projektleder vender tilbage når der er nyt i sagen.

Projektet pågår

Anemoneruter - tilgængelige ruter i skovene

Januar 2023

Foto: Besigtigelse ved Egå Engsø

Projektbeskrivelse:

Grønne områder, MTM er i gang med formidlingen af ruter i skovene. Der er udpeget en række ruter rundt i kommunens rekreative områder og som udgangspunkt startes der med formidling af 2 ruter. På sigt er det planen at der skal formidles i alt 10 ruter. Ruterne kaldes "Anemoneruter" og kan findes i app'en Opdag Aarhus - her kan man orientere sig om ruterne og planlægge sin tur.

Projektleder Aarhus Kommune:

Kristina Friis Simonsen, Grønne Områder MTM.

Repræsentanter for Tilgængelighedsrådet:

Lotte Tobiasen, Daniel Gartmann og Anne Kirstine Holm Henningsen (Dansk Blindesamfund), Thomas Michael Arpe (Dansk Handicapforbund).
Rie Ollendorff (BA).

Status på inddragelsesproces:

December 2021. Opstartsmøde med gennemgang af udpegede områder, forslag til ruter samt formidling.

Marts 2022. Besigtigelse af Risskov. Besigtigelsen er med til at pege på nogle opmærksomhedspunkter som projektet skal tage højde for i det videre forløb.

August 2022. Teamsmøde med Daniel Gartmann og Anne Kirstine Holm Henningsen (Dansk Blindesamfund) og Rie Ollendorff (BA) i forhold til at bruge systemet 'Naviblind'.

NaviBlind er et digitalt hjælpemiddel, der gør det muligt for blinde og svagsynde at gå hen til en hvilken som helst udendørs destination på egen hånd, uden forudgående træning'.

Grønne Områder MTM ønsker at blive klogere på mulighederne for at anvende NaviBlind og derfor oprettes Anemoneruten i Riis Skov ligeledes som en offentlig tilgængelig rute i NaviBlind. Anne Kirstine Holm Henningsen hjælper i forhold til kvalificering og tilretning af ruten. Link til Naviblind: [Home | NaviBlind Denmark](#)

Januar 2023

September 2022. Besigtigelse af Egå Engsø. Grønne Områder ønsker at sikre, at ruten kan benyttes af kørestolsbrugere og dårligt gående.

oktober 2022. Besigtigelse af Havreballe skov. Grønne Områder ønsker at sikre, at ruten kan benyttes af kørestolsbrugere og dårligt gående.

Da Aarhus Vand i løbet af 2023 har et stort projekt omkring stadionsøerne, er denne rute sat i bero, men forventes at komme i spil som Anemonerute på et senere tidspunkt.

Arbejdet pågår

Der arbejdes nu på at klargøre de to aktuelle ruter og sørge for at få gennemført de praktiske tiltag der kræves, så ruterne er klar til "udgivelse" op til påsken 2023."

Kommentarer fra projektleder:

"I forbindelse med klargøring af vores såkaldte Anemoneruter, har vi benyttet os af muligheden for fysisk at gå ruterne igennem sammen med repræsentanter for Tilgængelighedsrådet.

Det har været en god og lærerig proces at have kørestolsbrugere, svagtseende og blinde med rundt på ruterne og en klar øjenåbner for os, der ikke møder de samme udfordringer, når vi bevæger os rundt i det offentlige rum. Det er vores indtryk, at det ligeledes har være en god oplevelse for repræsentanterne, der igennem turene er blevet præsenteret for nye steder og muligheder, for at komme ud og nyde vores fælles natur".

Eskelund

Januar 2023

TV: Besigtigelse af fitness.

Th: Besigtigelse af fitness.

Projektbeskrivelse:

Der skal etableres en legeplads, et fitness-område, en board-walk, et læringsrum samt et handicaptoliet i Eskelunden.

Projektleder Aarhus Kommune:

Henrik Højmosen Olesen MTM, og projektleder Felix Vestergaard MTM

Repræsentanter for Tilgængelighedsrådet:

Dorthe Laustsen (DL) (Foreningen for ulykke og trafikofre), Jørgen Bak (JB) (Dansk Blindesamfund). Rie Ollendorff (BA).

Status på inddragelsesproces:

2021. DL og JB deltog i mini-udbuddet og udvælgelsen af leverandører på baggrund af de konkrete projekter pitchet af forskellige firmaer.

Juni 2022. Besigtigelse af Eskelund. Status på projektet. Besigtigelse af det udførte fitness og Board-walken. Den tilhørende sti er under etablering. Læringsrum er stadig på tegnebrættet og udvikles i samarbejde med Arkitekt-skolen Aarhus. Legepladsen er ikke etableret, da den har flyttet placering tre gange pga. jordforhold. Der er planer om at etablere toilet med en handicap-facilitet der forventes udført ultimo 2022.

Projektet pågår.

Amtssygehuset

Januar 2023

Illustration: Fra sygehus til moderne kvarter. MTM

Projektbeskrivelse:

Aarhus Kommune har udarbejdet 'Forslag til Udviklingsplan for Amtssygehuset', der viser, hvordan byens gamle Amtssygehus ønskes udviklet med respekt for de byhistoriske rødder. Området skal udvikles til et nyt, velfungerende og attraktivt bykvarter, der bygger bro mellem områdets historie og den moderne bys behov for plads til det gode hverdagsliv, et mangfoldigt byliv og aktive fællesskaber.

Projektleder Aarhus Kommune:

Projektleder Britta Lyager Degn og projektmedarbejder Gitte E. Frøkjær, MTM, Bystrategi, Arealudvikling og Almene Boliger.

Repræsentanter for Tilgængelighedsrådet:

Peter Bak Nielsen (Muskelsvindfonden), Daniel Gartmann (Dansk Blindsamfund) og Nina Rasmussen (ADHD-foreningen). Rie Ollendorff (BA).

Status på inddragelsesproces:

Februar 2022. Britta Lyager Degn og Gitte E. Frøkjær præsenterede projektet ved Amtssygehuset på Tilgængelighedsrådsmødet.

Maj 2022. Opstartsmøde. Britta Lyager Degn præsenterede projektet ved Amtssygehuset for brugerrepræsentanterne.

August 2022. Der er foretaget en besigtigelse af Amtssygehuset, hvor indarbejdelse af tilgængelighed generelt er diskuteret.

Februar 2023. Næste møde foregår fysisk på Rådhuset.

Projektet pågår

Forgængerruter

Januar 2023

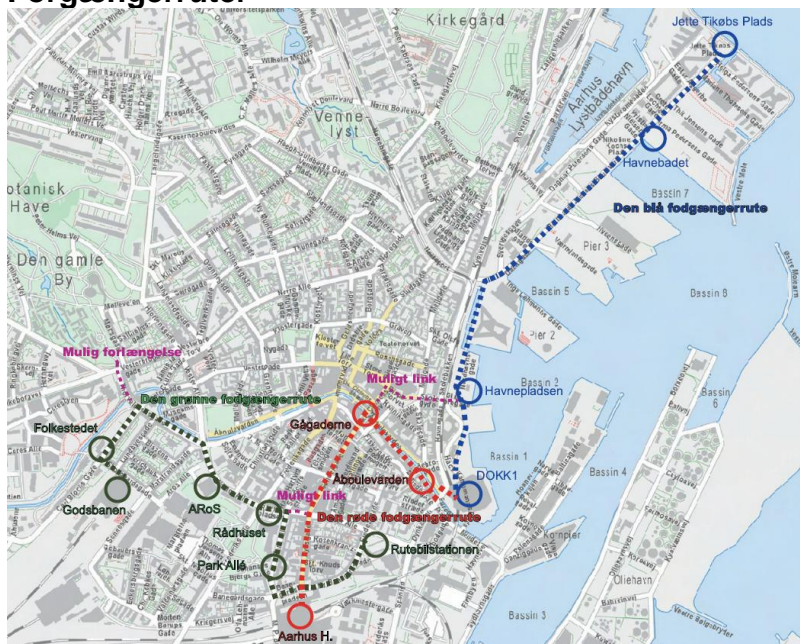

Illustration MTM, Kort der viser det tre udpegede fodgængerruter

Projektbeskrivelse:

Tre fodgængerruter i Aarhus er udpeget til at være tilgængelige for alle. Fodgængerruterne er implementeringen af Aarhus Kommunes fodgængerstrategi fra 2021. Indtil videre er der kun afsat midler til udpegning af ruterne. Fodgængerstrategien se hjemmeside: Fodgængerstrategi (aarhus.dk)

Projektleder Aarhus Kommune:

Gustav Friis, MTM, Mobilitetsplanlægning.

Repræsentanter for Tilgængelighedsrådet:

Poul Ganslev (PTU), Tanja Jensen (Autismeforeningen) Jørgen Bak (Dansk Blindesamfund). Rie Ollendorff (BA).

Status på inddragelsesproces:

Maj 2022. Der er afholdt en workshop med brugerrepræsentanter fra Tilgængelighedsrådet og fra Ældrerådet. Gustav Friis orienterer om projektets rammesætning (tilgængelighed, fremkommelighed, sikkerhed og tryghed, ophold og oplevelser). Herunder at der skal laves en indstilling til Byrådet om udmøntning af tilgængelighedspuljemidler til etablering af fodgængerruter. Der er et ønske om en høringsproces (Tilgængelighedsrådet med fokus på anlægsprojekter), og inddragelse hen ad vejen i projekteringsfasen, hvor/fordi flere detaljer som ikke kan ses nu, vil vise sig, når/hvis indstillingen går igennem.

Ny dato for møde er ikke planlagt.

Projektet pågår.

Klubben A45

Januar 2023

Fotos fra Klubben A45. Ved indgangsparti og ved opsamlende møde

Projektbeskrivelse:

Om og nybygning af ungdomsklub ved Skovvangsskolen.

Projektering pågår og projektet forventes udbudt til foråret. Forventet byggestart, september 2023. Forventet Ibrugtagning, marts 2026

Læs mere om klubben her: [Fritidsklubben i Klubben A45 - UngiAarhus ØST](#)

Projektleder Aarhus Kommune:

Projektleder: Mette Blicher Folmer, Børn og unge Planlægning.

Repræsentanter for Tilgængelighedsrådet:

Mathias Papuga Nørgaard (meldte afbud på dagen). Lotte Tobiasen, Dansk Blindesamfund. Rie Ollendorff (BA).

Tanken var, at der også skulle være en repræsentant fra Autismeforeningen, men det var ikke muligt at få fat i en. Klubben stillede op med egen bruger (klubmedlem på 15 år + en forælder).

Status på inddragelsesproces:

September 2022. Besigtigelse af Klubben A45. Besigtigelsen var rettet mod eksisterende forhold i den nuværende klubbygning, som i en periode efter ombygning fortsat vil blive anvendt af klubben. Klubben vil også få lokaler i en nybygget del på selve skolen.

Projektlederne ønsker at se om der er særlige prioriteringer der bør være opmærksomhed på. Klubben har allerede brugere med fysiske handicap.

Kommentarer fra projektleder:

"Helt overordnet har det været meget givende for alle at deltage på besigtigelsen. Det at opleve og høre deltagerne forklare hvordan omgivelserne påvirker deres hverdag - på godt og ondt - i klubben har gjort et stort indtryk og giver anledning til ekstra opmærksomhed på at skabe tilgængelighed.

For eksempel:

- har klublederen af KlubA45 siden besigtigelsen foretaget justeringer i det fysiske miljø.

- Projektleder på om- og udbygning af Skovvangsskolen har ekstra opmærksomhed på at alle rum ude og inde er tilgængelige.
- Derudover gjorde besigtigelsen det synligt, at arbejdet med tilgængelighed i ex. en klub skal genbesøges, når der kommer børn med særlige udfordringer. Det kan fx ske i form af en lokal besigtigelse og interview med barnet og dets forældre mhp. at justere og tilpasse rum og arbejds-gange.

Januar 2023

Den største udfordring med besigtigelse er ressourceforbruget – især i forbindelse med opsamling og udbredning af erfaringerne. Hvis dette kan gøres enklere, vil det klart animere til flere besigtigelser og dermed bidrage til udbredelse af viden”.

Inddragelse i projektet er afsluttet

Gellerup Nye skole

Januar 2023

Illustration fra dispositionsforslaget

Projektbeskrivelse:

Aarhus bygger ny skole og fritidscenter i Gellerup. Den nye skole og fritidscenter bliver en vigtig del af bydelsforandringen og et attraktivt tilbud til nuværende og nye beboere i området. Læs mere: [Ny skole og fritidscenter i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven \(aarhus.dk\)](#)

Gellerup Ny Skole indeholder skole og fritidscenter for 3 spor opdelt i en bygning til indskoling og en bygning til mellemtrin/udskoling. Ca. 14.000 m²

Projektleder Aarhus Kommune:

Kasper Warberg Storgaard, MBU

Repræsentanter for Tilgængelighedsrådet:

Peter Bak (Muskelsvindfonden), Nauja May Fleischer (Autismeforeningen), Flemming Thisted (Høreforeningen), Esben Brunsgaard Sørensen (Dansk Blindesamfund). Rie Ollendorff (BA).

Status på inddragelsesproces:

September 2022. BA/Rie Ollendorff kontaktes af projektleder for Gellerup Ny Skole der rigtig gerne vil have Tilgængelighedsrådets kommentarer og input til projektet.

Primo november 2022. Workshop 1. Præsentation af projektet/dispositionsforslag for Ny Skole og Fritidscenter for Gellerup, Bispehaven og Toveshøj for brugerrepræsentanterne for Tilgængelighedsrådet, herunder foreløbige tanker omkring universelt design (primært med fokus på indeområderne). Drøftelse af universelt design og input til indeområderne.

Medio november 2022. Workshop 2. Præsentation af projektet/dispositionsforslag. VEGA Landskabsarkitekt præsenterer de foreløbige tanker omkring udeområder.

Projektet pågår.

Ombygning af Frederiks Allé

Januar 2023

Fotos: Eksempel på et gennemgående fortov og et kig mod Lundingsstov

Projektbeskrivelse:

Ombygning af Frederiks Allé på strækningen fra Harald Jensens Plads til Valdemarsgade. I forhold til tilgængelighed er der bl.a. etableret: bredere, jævne og tilgængelige fortove med naturlige ledelinjer; gennemgående fortove ved små sideveje; tilgængelige overgange ved trafikregulerede kryds og bedre sikkerhed ved uregulerede overgange.

Link til video på Tilgængelighedsrådets hjemmeside: [Eksempler på tilgængelighedsprojekter fulgt af Tilgængelighedsrådet \(aarhus.dk\)](#)

Projektleder Aarhus Kommune:

Lars Clausen, Mobilitet MTM

Repræsentanter for Tilgængelighedsrådet:

Sanne Lauridsen (Høreforeningen) Ulla Søberg Jakobsen (Tour on Weels), Birte Rerup (Handicaprådet), Poul Villadsen (Dansk Blindsamfund) og Niels Neumann (Ikke medlem af en organisation). Rie Ollendorff (BA).

Status på inddragelsesproces:

Oktober 2019. Opstartsmøde.

November 2019. Besigtigelse og efterfølgende workshop.

Januar 2020. Gadevandring og dialogmøde med Fællesrådet (Frederiksberg – Langenæs). Projektforslag.

Oktober 2020. Statusmøde på projektet.

December 2021. Forslag til omdannelse af 'lommepark' ved Lundingsgade sendes til kommentering.

September 2022. Frederiks Alle´ indvies.

Oktober 2022. Evaluering af projekt og proces Frederiks Allé. Projektet var et 'forsøgsprojekt' for Tilgængelighedsrådet ift. metode til inddragelse af brugere.

Projektet er afsluttet.

Evaluering af processen fra to brugere:

Januar 2023

Ulla Søberg Jakobsen (Tour on Weels), Tour on Weels:

”Processen har været god på nær disse 2 ting: 1. Lommeparken var ikke super planlagt og 2. Så kunne der godt være mere information da arbejdet var i gang”.

Sanne Lauridsen, Høreforening:

”Opstartsmødet: God introduktion og alle kom til orde. Vær obs på, at akustik er ok i det lokale vi afholder møder i, da ikke alle hører lige godt. Godt at det foregik i et tempo alle kunne følge med i

Workshop og besigtigelse af Frederiks Allé: Virkelig godt, at vi blev inddelt i små grupper da vi gik rundt på Frederiks alle. Godt at vi kom i en gruppe med en med et andet handicap end en selv – det skaber forståelse og god dialog.

Lundings Torv: Dejligt, at vi får mail og dermed mulighed for at kommenterer på de tiltag der er tænkt ind i projektet

Nogle generelle betragtninger: Det giver stor forståelse for de forskellige handicap, når vi er en blandet gruppe, så vi kan lytte og lærer af hinanden. Jeg har lært at jeg som hørehandicappet ikke er den eneste der er udfordret på lyd og akustik. Dem med kognitive handicap har også brug for ro/stillerum og god akustik. De blinde er også afhænge af god akustik, så de kan høre hvor lyden kommer og dermed nemmere orienterer sig. Akustik er en meget vigtig faktor for alle uanset handicap og også for dem uden handicap”.

Mogens Toustrup, Formand DH Aarhus, og medlem af LEV

”Jeg var med til punkt 1 - 4 (nedenstående red.) og vil gerne rose **hele projektforløbet** for Frederiks Alle, for den grundige tilrettelæggelse af processen og ikke mindst brugerinddragelsen hvor man virkelig følte sig hørt og inddraget i projektet.

Opstartsmødet var grundig forberedt og man gik fra mødet med et stort overblik angående processen og ikke mindst ens rolle som brugerrepræsentant

Workshoppen og besigtigelsen af Frederiks Alle var utrolig nyttig og inspirerende - det var rigtig godt man brugte tid til at gå gennem Frederiks Alle og derefter arbejde i workshoppen med de problemstillinger man så. Det var virkelig også godt gennemtænkt at man efterfølgende fik notat til opfølgning. Resten af processen med dialogmødet og muligheden for skriftlig kommentering af Lundings Torv, var også virkelig gennemtænkt i forhold til at man som brugerrepræsentant følte sig inddraget og ikke mindst lyttet til”.

Kommentarer fra projektleder

Nedenstående er et udpluk for en intern (MTM) beskrivelse af den generelle borgerinddragelsesproces:

Spørgsmål: ”Hvad synes du særligt styrker dit arbejde, når du går i dialog med borgere og interessenter”?

Svar: "Forberedelse og ærlighed! Vi bruger rent faktisk de input vi får, også selvom der jo er gjort et forarbejde forud for borgerinddragelsen. Det er nødvendigt, at vi udstikker rammerne, og er helt klare omkring, hvor der er plads til – og brug for! – borgernes indspil.

Vi lytter, indsamler og giver ærlig feedback. Synlighed og transparens er nøgleord".

Spørgsmål: "Hvilke synes du er særligt udfordrende? Dilemmaer"?

Svar: "Internt i MTM/BA er der nok et behov for en fælles forståelse af de ekstra ressourcer, kravet om borgerinddragelse medfører. Særligt ved et forholdsvist lille projekt med ret begrænset budget, som eksempelvis en pladsomdannelse i indre by, er merudgiften forholdsmæssigt stor. Det er helt sikkert godt givet ud, men det koster (som al kvalitet gør). Og den udgift bør synliggøres og håndteres.

Eksternt er den største udfordring faktisk ofte, at folk som udgangspunkt er skeptiske: "Får vi noget ud af det her?", "Bruger de vores forslag til noget som helst?", "Sidst, vi var med, kom der ikke noget ud af det" osv. Der skal arbejdes i et langt sejt træk her".

Januar 2023

Promenade Aarhus Ø

Januar 2023

Illustration af projektområdet

Projekt:

Projektet omhandler udarbejdelsen af en visionsplan for byrum og forbindelser omkring Aarhus Ø og Fiskeri-, Træskibs- og lystbådehavnen (FTL-havnen). Det overordnede formål er at udarbejde en strategisk visionsplan for byrum og forbindelser, herunder et samlet promenadeforløb fra Den Permanente til FTL-havnen, Indre Aarhus Ø og bassin 7.

Projektleder Aarhus Kommune:

Rikke Warberg Becker, Byliv, MTM

Repræsentanter for Tilgængelighedsrådet:

Jens Christian Nielsen (Polio og trafikofre),
Jørgen Bak (Dansk Blindesamfund)

Status på inddragelsesproces:

November 2022. Byvandring samt muligheden for på et hvilket som helst tidspunkt at tage turen selv enten i området eller virtuelt hjemmefra vha. skilteguide og/eller information på hjemmesiden [By og Vand \(aarhus.dk\)](https://aarhus.dk/by-og-vand). Ude på ruten for byvandringen, vil der året ud, være opsat skilte med QR-koder, der leder forbigående og opsøgende direkte ind til de tilhørende videoer og platformen [By og Vand \(aarhus.dk\)](https://aarhus.dk/by-og-vand).

November/december 2022. Workshop i to arbejdsgrupper der, med forskellige perspektiver, går nærmere ind i en helhedsorienteret drøftelse af de

fremtidige kvaliteter på Aarhus Ø. Arbejdsgrupperne vil bestå af personer, der repræsenterer forskellige perspektiver. Tilgængelighedsrådets repræsentanter er tilmeldt 'Det andet hold' der vil dykke ned i temaet om den fysiske indretning på Aarhus Ø.

Januar 2023

De to repræsentanter fra Tilgængelighedsrådet har deltaget i arbejdsgruppernes workshops samt udarbejdelsen af arbejdsgruppernes samlede anbefalinger til det videre arbejde.

Projektet pågår

Omdannelse af Musikhusparken

Januar 2023

Illustration af parken fra hjemmesiden

Projekt:

I de kommende år realiseres The Next Level, som udvider ARoS og griber ind i Musikhusparken. I forlængelse heraf har byrådet besluttet, at Musikhusparken skal omdannes.

Musikhusparken skal have identitet som en kunst- og kulturpark og samtidig invitere til ophold i grønne rammer. Parken skal fungere som en grøn forbindelse gennem midtbyen, og den skal skabe gode rammer for sociale og kulturelle møder. Parken skal være et udflugtsmål i hverdagen, hvor man kan nyde lys og luft i det fri, både for børn, unge og ældre borgere i og omkring bymidten.

Den nye park skal stå klar i 2025 samtidig med The Next Level.

Projektleder Aarhus Kommune:

Kristian Harbo Jeppesen, Kultur og Borgerservice, Kulturforvaltningen, MKB.

Repræsentanter for Tilgængelighedsrådet:

Rasmus Münster (Dansk Handicapforbund), Joke Habben (LEV), Anne Kirstine Holm Henningsen (Dansk Blindesamfund), Sanne Lauridsen (Høreforeningen).

Status på inddragelsesproces:

Jan 2023. Der er indkaldt til et orienteringsmøde.

Projektet pågår

Malling Botilbud

Januar 2023

Illustration P+P arkitekter

Projektbeskrivelse:

Der er i Budget 2018 afsat anlægsmidler til etablering af 26 nye almene handicapboliger, samt anlægsmidler til nye servicelovsboliger samt lærings- og beskæftigelsespladser.

På den baggrund opføres et nyt botilbud i Malling med 26 almene handicapboliger med tilknyttet serviceareal, seks servicelovsboliger samt 32 lærings- og beskæftigelsespladser.

Projektlederne er pt. i gang med EU-udbudsfase i forhold til at finde en totalrådgiver til projektet. Det forventes at en aftale er på plads med en totalrådgiver i løbet af oktober 2022. Herefter opstartes projekteringsarbejdet.

Projektleder Aarhus Kommune:

Byggeafdelingen i MSB ved Sara Valsted Wøllekær (Fagligt Sekretariat) og Allan Hoffman Jeppesen er tovholdere på Malling-projektet (ny projektleder på vej).

Repræsentanter for Tilgængelighedsrådet:

Når projektleder vender tilbage med en tidsplan for brugerinddragelse, ned sætter sekretariatet en tilgængelighedsfølgegruppe bestående af: to repræsentanter fra hhv. LEV og Autismeforeningen.

Status på inddragelsesproces:

August 2022. Der er afholdt et møde mellem Rie Ollendorff, BA og Allan Hoffmann Jeppesen, Jacob Hansen Besschau og Sara Valsted Wøllekær, Bygninger, MSB. MSB ønsker at viderelægge planer for brugerinddragelse og afstemme forventningerne.

Januar 2023. Byggemøder hvor brugerrepræsentanter for tilgængelighedsrådet inddrages.

Projektet pågår

Projekter på vej

Januar 2023

Hørgården 950 – Plejehjem

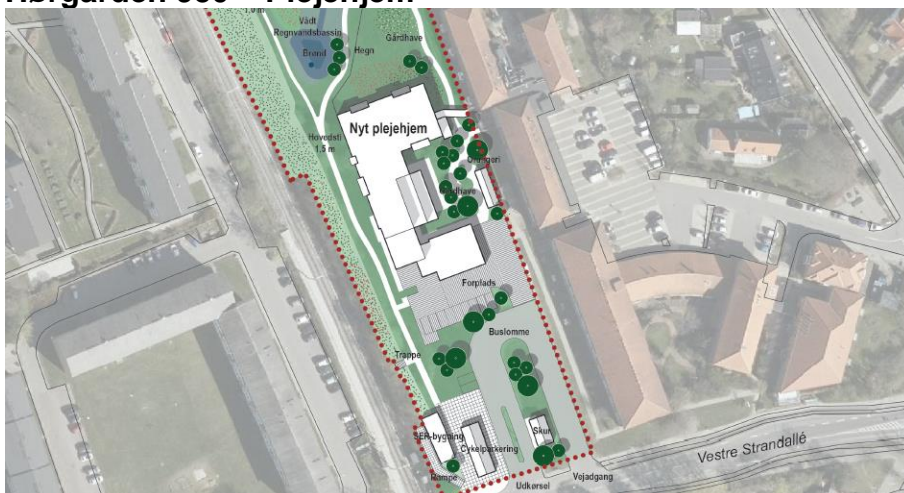

Illustration: Udsnit af illustrationsplan

Projekt:

Plejehjemmet Hørgården består i dag af flere institutioner: Plejehjemmet Hørgården med 35 pladser, Lokalcetret Hørgården og 24 ungdomsboliger, beliggende i Hørgårdsvej 15-19.

Plejehjemmet udbygges med 27 plejeboliger, der forventes opført i 2023/25. De 27 nye plejeboliger etableres med en særskilt hovedindgang, men skal derudover indgå ligeværdigt med de eksisterende plejeboliger.

Projektleder Aarhus Kommune:

Bodil Thirup, MSO.

Repræsentanter for Tilgængelighedsrådet:

Repræsentanter udpeges først inden brugerinddragelsesprocessen starter.

Status på inddragelsesproces:

Inddragelsesprocessen bliver tidligst fra februar 2023, da de ikke forventer at have en kontrakt med entreprenørteamet på plads inden da.

Vesterbro Torv

Januar 2023

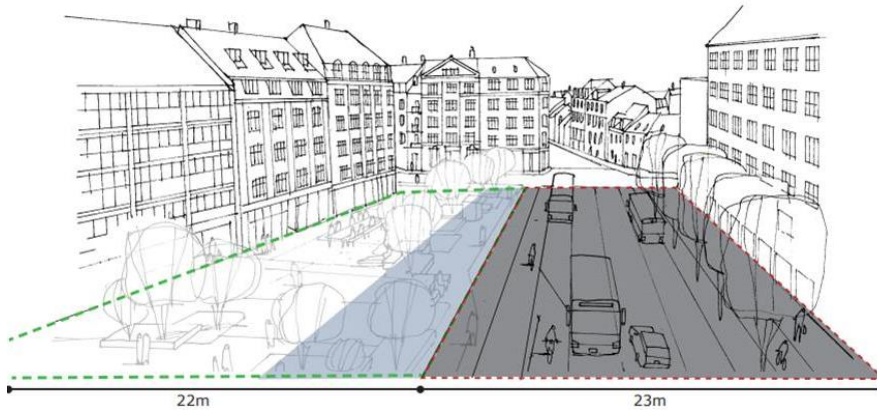

Illustration: Forslag til omdannelse af Vesterbro Torv

Projektbeskrivelse:

Omdannelse af Vesterbro Torv. Målet er at skabe:

- Bedre forhold for lette trafikanter
- Knudepunkt for kollektiv trafik
- Klimatilpasning som løftestang for bylivet
- Mere bynatur på torvet
- Samlingspunkt for lokale fællesskaber
- Et bæredygtigt torv med høj arkitektonisk kvalitet
- Grønne gaderum der inviterer ind på torvet

Projektleder Aarhus Kommune:

Lars Clausen, MTM.

Repræsentanter for Tilgængelighedsrådet:

Repræsentanter udpeges først inden brugerinddragelsesprocessen starter.

Status på inddragelsesproces:

Inddragelsesprocessen bliver tidligst opstartet primo 2023.